

[Domovská Stránka](#) > ... > [Vyhľadávanie Právnických Profesií](#) > [Typy Právnických Profesií](#) > [Latvia](#)

Typy právnických profesií

Autor obsahu

Lotyšsko

Lotyšsko

V tejto časti nájdete prehľad rôznych právnických povolání v Lotyšsku.

Prokurátori

Organizačná štruktúra

[Prokuratúra Lotyšskej republiky \(„Prokuratūra“\)](#) je jednotný centralizovaný trojstupňový súdny orgán. Na čele prokuratúry je generálny prokurátor („ģenerālprokurors“). Jeho úlohou je reagovať na porušenia práva a zabezpečiť, aby sa veci týkajúce sa takýchto porušení riešili v súlade so zákonom stanoveným postupom. Prokuratúra sa skladá z inštitúcií na týchto úrovniach:

1. generálna prokurátora („ģenerālprokuratūra“);
2. prokuratúry v súdnych obvodoch („tiesu apgabalu prokuratūras“);
3. okresné alebo mestské prokuratúry („rajonu [republikas pilsētu] prokuratūras“);
4. špecializované prokuratúry („specializētās prokuratūras“).

V prípade potreby môže generálny prokurátor zriadiť úrad špeciálnej prokuratúry, ktorý bude mať rovnaký štatút ako okresná alebo regionálna prokuratúra. V súčasnosti je v Lotyšsku päť úradov špeciálnej prokuratúry:

1. úrad špeciálnej prokuratúry pre organizovanú trestnú činnosť a iné odvetvia;
2. úrad viacodvetvovej špeciálnej prokuratúry;
3. úrad prokuratúry pre cestnú dopravu v Rige;
4. úrad prokuratúry pre vyšetrovanie finančných a hospodárskych trestných činov;
5. úrad prokuratúry pre vyšetrovanie trestných činov nezákonného obehu omamných látok.

Generálna prokuratúra môže takisto vykonávať dohľad nad prácou verejných orgánov, ktoré síce nevykonávajú prokurátorské funkcie, ale v rámci svojich právomocí pomáhajú vykonávať určité úlohy v trestnom konaní. Tieto orgány zriaďuje, reorganizuje a ruší generálny prokurátor. Generálny prokurátor takisto prijíma štrukturálne a personálne rozhodnutia týkajúce sa týchto orgánov v súlade s pridelenými prostriedkami zo štátneho rozpočtu. K dnešnému dňu bol zriadený len jeden takýto orgán, a to [služba boja proti praniu špinavých peňazí](#).

Prokuratúry sú súčasťou súdneho systému, čo znamená, že pôsobia nezávisle od zákonodarnej a výkonnej zložky moci. Saeima (lotyšský parlament), kabinet ministrov a prezident môžu poveriť prokuratúru, aby preverila skutkové okolnosti súvisiace s porušeniami a aby si od generálnej prokuratúry vyžiadala vysvetlenia. Nemôžu však zasahovať do práce danej prokuratúry, a to ani vtedy, ak vyšetruje porušenia mimoriadneho štátneho významu.

Prokurátori môžu vznášať námietky proti právnym predpisom prijatým kabinetom a orgánmi verejnej moci, ktoré nie sú v súlade so zákonom. Generálny prokurátor a hlavní prokurátori odborov generálnej prokuratúry sa môžu zúčastňovať na zasadnutiach kabinetu a vyjadrovať sa k záležitostiam, ktoré sú predmetom diskusie.

Úlohy a povinnosti

Úlohy prokuratúry v rámci predsúdneho vyšetrovania sú stanovené v článku 2 [zákona o prokuratúre](#).

Prokuratúra:

1. vykonáva dohľad nad operačnou činnosťou vyšetrovacích a iných orgánov;
2. organizuje, vedie a vykonáva predsúdne vyšetrovanie a dáva vyšetrovacím orgánom pokyny týkajúce sa vedenia vyšetrovania trestných činov;
3. začína a vedie trestné stíhanie;
4. chráni práva a oprávnené záujmy jednotlivcov a štátu;
5. v prípadoch stanovených zákonom predkladá písomnosť o začatí konania alebo návrh na súd.

V súlade s článkom 36 ods. 1 [Trestného poriadku](#) prokurátor v trestnom konaní vykonáva funkcie súvisiace s dozorom nad vyšetrovaním, s vyšetrovaním, trestným stíhaním, presadzovaním trestného stíhania štátom a ďalšie funkcie.

Dozorujúci prokurátor

Dozorujúci prokurátor vykonáva dozor nad vyšetrovaním konkrétnej trestnej veci a môže:

1. zrušiť rozhodnutia úradníka vedúceho konanie alebo členov vyšetrovacieho tímu;
2. požiadať priameho nadriadeného vyšetrovateľa, aby nahradil úradníka vedúceho konanie alebo aby vykonal zmeny v zložení vyšetrovacieho tímu v prípade nedodržania pokynov alebo porušenia postupu, ktoré ohrozuje priebeh trestného konania;
3. posudzovať sťažnosti týkajúce sa úkonov alebo rozhodnutí úradov vedúcich konanie alebo členov vyšetrovacieho tímu, priameho nadriadeného vyšetrovateľa alebo osôb vykonávajúcich úlohy v súvislosti s konaním;
4. prijímať rozhodnutia o začatí trestného konania alebo postúpení veci inému vyšetrovaciemu orgánu;
5. prijímať procesné úkony po tom, ako o tom na tento účel informuje úradníka vedúceho konanie.

Úradník vedúci konanie

Dozorujúci prokurátor (alebo iný prokurátor na základe pokynov vyššieho prokurátora) sa môže stať úradníkom vedúcim konanie (*procesa virzītājs*). Tento úkon zahŕňa prevzatie vedenia trestného konania a prijatie rozhodnutia o tom, či sa má alebo nemá začať trestné stíhanie. Vo výnimočných prípadoch môže generálny prokurátor, odbor trestného práva generálnej prokuratúry alebo hlavný prokurátor krajského súdu vymenovať prokurátora za úradníka vedúceho konanie vo fáze vyšetrovania.

Prokurátor vo funkcii úradníka vedúceho konanie môže:

1. dosiahnuť s obvinenou osobou dohodu o uznaní viny;
2. prijať rozhodnutie o postúpení trestnej veci súdu;
3. predložiť vec na posúdenie v rámci osobitného konania;
4. ukončiť trestné konanie, ak je na to legitímny dôvod.

Úradník vedúci konanie môže prijať akékoľvek procedurálne rozhodnutie a vykonať akýkoľvek procedurálny úkon alebo ich postúpiť členovi vyšetrovacieho tímu alebo osobe vykonávajúcej procedurálne úlohy.

Vyšší prokurátor

V súlade s postupom stanoveným zákonom vyšší prokurátor kontroluje, či prokurátor vykonáva funkcie, ktoré mu boli zverené, a prijíma rozhodnutia o sťažnostiach a napomenutiach v súvislosti s rozhodnutiami a úkonmi dozorujúceho prokurátora/úradníka vedúceho konanie. Vyšší prokurátor môže napríklad rozhodnúť o návrhu dozorujúceho prokurátora na nahradenie priameho nadriadeného vyšetrovateľa alebo vyšetrovacieho orgánu, ako aj o tom, či je stiahnutie obvinenia odôvodnené a zákonné.

Vyšší prokurátor môže:

1. zrušiť rozhodnutia vyšetrovateľa, člena vyšetrovacieho tímu alebo nižšieho prokurátora;

2. vymenovať alebo nahradiť dozorujúceho prokurátora alebo prokurátora/úradníka vedúceho konanie, ak dozor a trestné stíhanie nie sú zaručené v plnej miere, alebo môže sám prevziať zodpovednosť;
3. zriadiť vyšetrovací tím, ak objem práce ohrozuje ukončenie trestného konania v primeranej lehote;
4. požiadať o vymenovanie iného priameho nadriadeného vyšetrovateľa alebo prideliť vyšetrovanie trestného činu inému vyšetrovaciemu orgánu.

Rozhodnutím vyššieho prokurátora sa môže prokurátor zaradiť do vyšetrovacieho tímu; úradník vedúci konanie môže požiadať prokurátora o vykonanie jednej alebo viacerých procedurálnych úloh.

Sudcovia

Organizačná štruktúra

Ústavným základom súdництва sú články 82 až 86 [Ústavy Lotyšskej republiky](#) (Latvijas konstitūcija), podľa ktorých spravodlivosť vykonávajú výlučne sudy. Sudcovia sú nezávislí a zodpovedajú sa iba zákonu. Súdništvo je upravené [zákonom o súdnej moci](#). Podľa lotyšských právnych predpisov sú sudcovia štátni zamestnanci.

Verejné orgány, spoločenské a politické organizácie a iné právnické a fyzické osoby musia rešpektovať a dodržiavať nezávislosť súdov a imunitu sudcov. Nikto nemá právo požadovať, aby sudca opísal alebo poskytol vysvetlenie k tomu, ako sa posudzoval konkrétny prípad, alebo aby zasiahol do výkonu spravodlivosti bez ohľadu na účel takéhoto zásahu. Sudcovia sú pri plnení svojich povinností týkajúcich sa výkonu spravodlivosti chránení sudcovskou imunitou. Funkcia sudcu je nezlučiteľná s členstvom v akejkoľvek politickej strane alebo inej politickej organizácii.

Úlohy a povinnosti

Úlohou sudcov je vykonávať spravodlivosť v občianskoprávných, správnych a trestnoprávných veciach v súlade so zákonom.

V občianskoprávných veciach sudcovia prerokúvajú a urovnávajú spory týkajúce sa ochrany práv (občianskych, zamestnaneckých, rodinných atď.) a oprávnených záujmov fyzických a právnických osôb.

V trestnoprávných veciach sudcovia prerokúvajú obvinenia vznesené voči osobám a rozhodujú vo veci samej. Sudcovia môžu oslobodiť nevinné osoby alebo uznať osoby vinnými z trestného činu a uložiť im trest.

V správnych veciach sudcovia vykonávajú súdne preskúmanie zákonnosti úkonov výkonnej moci (správnych aktov vydaných orgánmi alebo ich konkrétnych krokov) a posudzujú spory vyplývajúce z akéhokoľvek vzťahu, ktorý sa riadi verejným právom. Sudcovia okrem toho objasňujú zákonné práva a povinnosti súkromných osôb podľa verejného práva. V konaniach o správnych deliktoch sudcovia prerokúvajú a urovnávajú veci týkajúce sa spáchania správnych deliktov.

Pracovné povinnosti sudcov zahŕňajú všetky povinnosti sudcov a súdov podľa procesného práva.

Právne databázy

Súdništvo má svoj vlastný portál – [portál lotyšských vnútroštátnych súdov](#), ktorý je v súčasnosti k dispozícii len v lotyšskom jazyku. Portál poskytuje podrobné informácie o lotyšskom súdnom systéme, zoznam lotyšských súdov a sudcov, súdne štatistiky a stručný opis postupov uplatniteľných v rôznych súdnych konaniach, pričom sa zdôrazňujú ich hlavné znaky a rozdiely, a aj informácie o tom, ako možno podať žalobu na súdne orgány.

Pokiaľ ide o [portál elektronických služieb lotyšských súdov](#), ten poskytuje prístup k anonymizovaným rozsudkom súdov, judikatúre, harmonogramu súdnych pojednávaní a ďalším informáciám. Zadaním referenčného čísla veci alebo súdneho predvolania do časti „Tiesvedības gaita“ („stav konania“) získate informácie o presnom stave konania vo veci a dozviete sa, ktorý súd vec prerokúva a na akej úrovni, harmonogram nadchádzajúcich súdnych pojednávaní, prijaté rozhodnutia, predložené námietky a výsledok súdneho konania.

Správy súdov sa uverejňujú aj na webovom sídle [správy súdništva](#).

Informácie o súčasných otázkach politiky týkajúcich sa súdneho systému sa uverejňujú aj na webovom sídle [lotyšského ministerstva spravodlivosti](#). Portál je dostupný aj v angličtine.

Informácie v elektronickej podobe o Najvyššom súde a jeho činnosti sú k dispozícii na webovom sídle [Najvyššieho súdu](#). Portál je dostupný aj v angličtine.

Právnicki (advokáti)

Organizačná štruktúra

Právnicki (advokáti) sú nezávislí odborníci v oblasti práva, ktorí poskytujú právnu pomoc, obhajujú a zastupujú oprávnené záujmy jednotlivcov v rámci súdnych a predsúdnych vyšetrovaní, poskytujú právne poradenstvo, vypracúvajú právne dokumenty a vykonávajú iné úlohy právnej povahy.

Právnicki (advokáti) sú členmi súdneho systému, ktorí vedú prípady na ktoromkoľvek súde alebo v orgáne vykonávajúcom predsúdne vyšetrovanie v Lotyšskej republike po tom, ako si ich zvolia a najmú strany sporu, žalovaní a iné zainteresované strany (klienti), ako aj v prípadoch stanovených zákonom v mene predsedu súdu, vedúceho orgánu vykonávajúceho predsúdne vyšetrovanie alebo lotyšskej rady advokátov viazaných prísahou. Právnicki (advokáti) poskytujú aj iné druhy právnej pomoci v súlade s postupom stanoveným zákonom <http://www.likumi.lv/doc.php?id=59283>.

V Lotyšsku môžu vykonávať povolanie právnicka tieto osoby:

1. lotyšskí štátni príslušníci;
2. štátni príslušníci členských štátov Európskej únie, ktorí sú kvalifikovaní na výkon povolania právnicka/advokáta v ktoromkoľvek členskom štáte Európskej únie (právnicki členských štátov EÚ);
3. zahraniční právnicki (iní právnicki ako právnicki z členských štátov EÚ), ktorí môžu vykonávať svoje povolanie v Lotyšsku v súlade s medzinárodnými dohodami o právnej pomoci, ktoré sú pre Lotyšsko záväzné.

Všetci právnicki (advokáti) viazaní prísahou sú nezávislí členovia právnického povolania, ktorí sú združení v lotyšskej komore advokátov viazaných prísahou (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), ktorá je nezávislým štátnym profesijným orgánom advokátov viazaných prísahou. Orgánmi lotyšskej komory advokátov viazaných prísahou sú valné zhromaždenie advokátov pod prísahou, lotyšská rada advokátov pod prísahou, výbor pre audit a disciplinárny výbor.

Právne databázy

Informácie o činnosti lotyšskej komory advokátov pod prísahou a lotyšskej rady advokátov pod prísahou, o zákonoch a iných právnych predpisoch, právnikoch (advokátoch) a súdoch, na ktorých pôsobia (s ich kontaktnými údajmi), ako aj podrobnosti o ďalších záležitostiach týkajúcich sa lotyšského právnického povolania sa nachádzajú na webovom sídle [lotyšskej rady advokátov pod prísahou](#).

Notári

Organizácia

Notárske záležitosti pod dozorom súdnych orgánov sú zverené notárom pod prísahou v súlade s postupom stanoveným [zákonom o notároch](#). Notári pod prísahou sú členmi súdneho systému, ktorí prislúchajú ku krajským súdom a vykonávajú úlohy, ktoré im ukladá zákon. Pri plnení svojich povinností sú notári pod prísahou rovnocenní s verejnými činiteľmi. Pri výkone svojho povolania sú notári pod prísahou finančne nezávislí a ich odmeny stanovuje [kabinet ministrov](#).

Podľa [zákona o notároch](#) sú notári pod prísahou oprávnení:

1. vypracúvať notárske listiny;
2. vypracúvať notárske osvedčenia;
3. prevziať do úschovy peniaze, cenné papiere a dokumenty;
4. prevziať do úschovy vec, ktorá je predmetom záväzku;

5. konať v dedičských záležitostiach;
6. vypracúvať návrhy na rozdelenie majetku v prípadoch stanovených zákonom;
7. viesť konanie o rozvod manželstva (pod podmienkou, že s tým obaja manželia písomne súhlasili a že neexistuje žiadny nevyriešený spor);
8. vykonávať ďalšie úkony stanovené v zákonoch.

Podľa [zákona o notároch](#) sú notári pod prísahou oprávnení aj:

1. dozerať na upevňovanie práv a zabezpečenie práv v katastroch nehnuteľností, ako aj na zápis práv, zabezpečenie práv a iných údajov v štátnom katastri nehnuteľností a v registroch vedených registrom podnikov;
2. získať od verejných, obecných a súkromných inštitúcií a od úradníkov a súkromných osôb povolenia, osvedčenia a iné dokumenty potrebné na uzavretie alebo overenie listín, ktoré sa majú notársky overiť a osvedčiť;
3. vypracúvať návrhy listín, zmlúv a iných dokumentov týkajúcich sa činnosti notára pod prísahou a vyhotovovať kópie a preklady;
4. poskytovať inú právnu pomoc;
5. viesť mediáciu v pozícii certifikovaného mediátora v súlade s ustanoveniami a postupmi stanovenými v [zákone o mediácii](#).

Všetci notári Lotyšska pod prísahou sú združení v lotyšskej komore notárov pod prísahou (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*), ktorá je nezávislým štátnym orgánom notárov pod prísahou. [Lotyšská rada notárov pod prísahou](#) (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) je zastupiteľským a dozorným orgánom notárov pod prísahou a správnym a výkonným orgánom lotyšskej komory notárov pod prísahou. Jej úlohy sú uvedené v [článku 230 zákona o notároch](#).

Právne databázy

Informácie o činnostiach a počte notárov pod prísahou, miestach ich výkonu a iných otázkach týkajúcich sa lotyšského notárskeho systému sa nachádzajú na oficiálnom webovom sídle [lotyšských notárov](#).

Súdni úradníci pod prísahou

Organizačná štruktúra

Súdni úradníci pod prísahou (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) sú členmi súdneho systému. Súdni úradníci pod prísahou prislúchajú ku krajským súdom, vykonávajú rozhodnutia súdnych a iných orgánov a vykonávajú iné činnosti stanovené zákonom.

Súdni úradníci pod prísahou sú nezávislými členmi právnického povolania, ale pri plnení svojich povinností sa považujú za rovnocenných s verejnými činiteľmi. Pri plnení svojich povinností sú súdni úradníci pod prísahou nezávislí a zodpovedajú sa iba zákonu. Požiadavky a príkazy vydané súdnymi úradníkmi pod prísahou počas výkonu ich povolania sú záväzné pre všetky strany na štátnom území.

Súdni úradníci pod prísahou vykonávajú svoje povinnosti v rámci miestnej príslušnosti krajského súdu, ku ktorému prislúchajú. Počet súdnych úradníkov pod prísahou, ich funkcie, príslušnosti a hranice príslušnosti sú stanovené kabinetom ministrov.

Súdni úradníci pod prísahou pri výkone svojich povinností uplatňujú [Občiansky súdny poriadok](#) a iné právne predpisy a dodržiavajú metodiku schválenú lotyšskou radou súdnych úradníkov pod prísahou (ktorá je zastupiteľským a dozorným orgánom súdnych úradníkov pod prísahou v Lotyšsku) a poznatky získané z judikatúry.

Právne databázy

Informácie o miestach výkonu práce súdnych úradníkov pod prísahou a podrobnosti o právnych predpisoch upravujúcich povolanie súdnych úradníkov pod prísahou a činnosti lotyšskej rady súdnych úradníkov pod prísahou sa nachádzajú na [webovom sídle lotyšskej rady súdnych úradníkov pod prísahou](#). Portál je v súčasnosti

k dispozícii len v lotyšskom jazyku.

Organizácie poskytujúce právne služby *pro bono*

V Lotyšsku neexistuje žiadny zoznam takýchto organizácií.

Odkazy

[Prokuratúra](#)

[Služba boja proti praniu špinavých peňazí](#)

[Portál lotyšských vnútroštátnych súdov](#)

[Správa súdnictva](#)

[Lotyšská rada advokátov pod prísahou](#)

[Lotyšskí notári](#)

[Webové sídlo lotyšskej rady súdnych úradníkov pod prísahou](#)

[Ministerstvo spravodlivosti Lotyšskej republiky](#)

■ Posledná aktualizácia: 27/05/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.